

KAJ JE »BONDING«; OPREDELITEV BPT

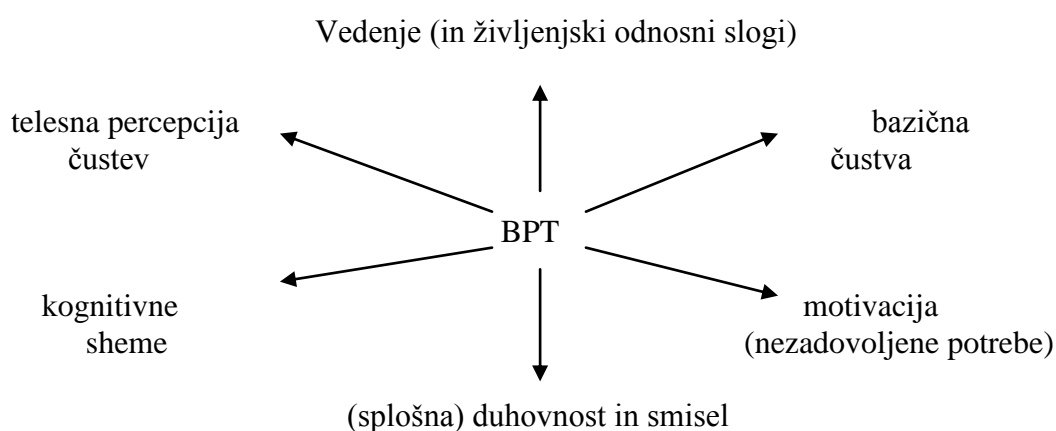
BPT je izvorno oblikoval ameriški psihiater Daniel Casriel, ki je leta 1963 pričel z intenzivnim psihoterapevtskim delom z zasvojenimi z drogami (program Synanon, Kalifornija). (2) (3) (4) (5, str. 9-15) Pri svojem psihoterapevtskem delu je opazil izrazito potrebo pacientov po fizični in čustveni bližini, ter varnosti in sprejetosti od drugih oseb - opazil je, da je ta potreba še posebej izrazita v situacijah, ko pacienti doživljajo zelo intenzivna čustva. To **potrebo po fizični bližini s sočasno čustveno toplino in odprtostjo je Casriel poimenoval »potreba po bondingu«**. (5, str. 29)

V iskanju psihoterapevtskega odgovora na (nezadovoljeno) potrebo po »bondingu« je Casriel pričel s postopnim razvijanjem metod uporabe telesnega stika kot metodično točno opredeljenega načina ne-seksualnega objema med pacienti v terapevtski skupini. Casriel je »bonding« sprva uporabljal zgolj kot dodatni element v že obstoječi skupinski psihoterapiji, sčasoma pa je razvil nov celovit psihoterapevtski pristop, ki se je sprva imenoval »New Identity Processing« (Procesiranje nove identitete oz. NIP) (4) (5). Od devetdesetih let prejšnjega stoletja je modaliteta preimenovana – novo ime je prejela po svoji najbolj specifični metodi (»bonding« je ime tudi za eno od poglavitnih psihoterapevtskih metod znotraj metodično sicer izredno bogate modalitete BPT) (5).

V svojih zgodnejših definicijah je BPT predvsem poudarjala svojo usmeritev na področje čustvenih motenj: "BPT je skupinsko orientirana psihoterapija za osebe z bazičnimi čustvenimi motnjami. (5) Po prenovitvi in dopolnitvi koncepta BPT (za to veliko delo v začetku tega stoletja so zaslužni zlasti nemški, nizozemski in belgijski bonding psihoterapevti ter številne klinike za psihosomatsko medicino), pa je opredelitev postala širša in bolj poudarja specifičnost glavnega terapevtskega elementa »bonding«. Stauss (2007) podaja naslednjo definicijo: »BPT je skupinski terapevtski proces za terapijo motenj, ki so povezane s pomanjkanjem zadovoljitve nevrobiološkega vidika temeljnih psihosocialnih potreb" (6, str. 145-146).

BPT je specifična tudi po svoji izraziti celostnosti, zajema vse temeljne človekove razsežnosti: telesno, čustveno, kognitivno, motivacijsko, vedenjsko, odnosno (življenjski odnosni slog) ter duhovno. Za razliko od modalitet, ki so »zgolj« psihološke, je BPT izrazito usmerjena tudi v človekovo telesno oz. biološko razsežnost (6; str. 37-38) (prim. slika 1).

Slika 1: Vsebinska usmerjenost BPT

»BONDING« - TEMELJNA BIOPSIHOLOŠKA POTREBA

Casriel ni kreiral le nove psihoterapevtske metode, pač pa je prispeval tudi ključna spoznanja o samem »bondingu«. Iz psihoterapevtskega vidika je potrdil eksperimentalna odkritja (7), na podlagi katerih so uvrstili potrebo po telesnem stiku (potrebo po »bondingu«) med temeljne biološke potrebe. Že v letih 1958-1959 je namreč Harlow (v: Pečak, 1977) izvajal poskuse z opičjimi mladiči, katerim so v posebej prirejenih kletkah nudili dostop do dveh umetnih opičjih »mater«: ena je bila narejena iz žice in ni omogočala objema oz. fizične bližine, »omogočala« pa je sesanje mleka iz stekleničke; druga »mati« pa je bila odeta v kožuh in je tako »omogočala« objem ter fizično toplino, ni pa nudila nobene hrane oz.

mleka. Poskusi so pokazali, da opičji mladiči bistveno pogosteje izbirajo »mamo«, ki jo lahko objemajo, čeprav pri tem ostanejo brez hrane. Poskusi so tudi pokazali, da se v stiski mladiči vedno zatečejo h »kožuhasti mami«, ter da mladiči, ki so imeli samo »kožuhasto mamo«, kažejo manj motenj vedenja, kakor mladiči, ki so imeli samo »žičnato mamo«. Na podlagi teh eksperimentov so skleпали, da je potreba po telesni bližini ena najbolj temeljnih bioloških potreb vseh novorojenih sesalcev in da ta potreba prehodi celo temeljni biološki potrebi po hrani. Pečjak (7) povzema, da je telesni stik, ki ga nudi mati otroku, važnejši od vloge, ki jo ima mati pri hranjenju otroka.

Tudi iz vidika Casrielovih psihoterapevtskih izkušenj, je potreba po telesnem stiku oz. bližini utemeljeno razumljena kot izrazito prvinska biološka potreba. (4) (5) V kolikor je potreba po bondingu ustrezno zadovoljena, le-ta odpira človeka k soljudem, zlasti ga usmerja v iskanje trajnih in zadovoljujočih odnosnih navezanosti (npr. v smislu zdrave navezanosti med otroki in starši, med možem in ženo, med prijatelji in sorodniki ipd.). Zadovoljena potreba po bondingu je torej podlaga za človekovo zmožnost za trajna odnosna razmerja. (6; str. 44-50)

Bonding je temeljna biološka in psihološka potreba. Iz vidika zgodnjega otroštva, zlasti prvih štirih mesecev življenja, je bonding nekakšna proto-komunikacija med otrokom in njegovo mamo. (6; str. 18-19) Otrok preko stika s kožo (fizični stik med otrokom in materjo), preko mimike materinega obraza, njenega glasu in čustvene intonacije, sprejema prvo in najpomembnejšo bio-psihološko sporočilo v svojem življenju: da je ljubljen. Taka proto-komunikacija otroka usmerja v »zunanji« svet, ga odpira do drugih ljudi in mu nudi temeljne občutke zadovoljstva, varnosti in ugodja.

Bonding je prvinska fizična in psihična komunikacija med otrokom in mamo, ki ključno vpliva na nadaljnji zdravi razvoj otroka. Zato je bonding istočasno temeljna biološka in temeljna psihološka potreba. Iz vidika ostalih temeljnih biopsiholoških potreb je bonding prva in najosnovnejša zaporedna potreba, ki predhodi drugim temeljnim biopsiholoških potrebam (potrebi po navezanosti, avtonomiji, samozavesti, identiteti, dobremu počutju ter po smislu življenja).

LITERATURA:

1. International Society for Bonding Psychotherapy. Dosegljivo na: www.bondingpsychotherapy.com
2. Casriel, D. So Fair a House: The Story of Synanon. Prentice Hall Inc., Englewood Clifs, new York, 1963
3. Casriel, D. The Daytop story and the Casriel method. Blank, Gottsegen & Gottsegen, New York. 1971; 179-193
4. Casriel, D. A scream away from happiness. New York: Grosset & Dunlap. 1972
5. Kooyman, M. The therapeutic community for addicts; intimacy, family involvement and treatment outcome. Proefschrift. Erasmus Universiteit Rotterdam: Universiteits, 1992
6. Stauss, K., F.W. Ellis. Bondingpsychotherapy, Theoretical Foundations and Methods. Publicatie International Society for Bonding Psychotherapy. 2007
7. Pečjak, V. Psihologija spoznavanja, DZS, Ljubljana, 1977: 72-73.
8. Kooyman, M., Olij, R., Storm, R (2010). Bonding psychotherapy - an effective group therapy for attachment problems. Dosegljivo na: www.bondingpsychotherapy.com
9. Stadtmüller, G. How does emotional loading effect neurobiological functions – a model to understand the brain side of Bonding Psychotherapy. International Conference for Bonding Psychotherapy. Bad Grönenbach, 2009: 58
10. Höfler-Zimmer, D., Kooyman M., Attachment transition, addiction and therapeutic bonding - an integrative approach. Journal of Substance Abuse Treatment. 1996; 13,6: 511-519
11. Ruitter, C., Ijzendoorn M.H., Agoraphobia and anxious ambivalent attachment – an integrative review. Journal of Anxiety Disorders. 1992; 6: 365-381.
12. Bartolomey, K., Horowitz, L.M., Attachment styles among young adults – a test of a four-categorie model. Journal of Personality and Social Psychology. 1991; 61:224-226.